

Handläggare, titel, telefon

Helena Wetterhall, nämndsekreterare
011-15 11 87

Uppföljning av ungdomstraineer 2013

Bakgrund

I juni 2011 beslutade arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden att införa ungdomstraineer (AVN 51/2010). Arbetsmarknadsinsatsen innebär att ungdomar som lever på ekonomiskt bistånd skall beredas möjlighet till en anställning i traineeform under sex månader.

Varje deltagande ungdom har en månads förberedande aktiviteter med individanpassad vägledning gällande arbetsrätt och arbetsmarknadskunskap. Kompletterande studier påbörjar under tiden på kvartsfart.

Aktivitetserna i Ungdomstraineer handleds och samordnas av särskild avsedd arbetskonsulent som förbereder ungdomarna för anställning och matchar i samverkan med praktiksamordningen mot arbetsgivare. I direkt anslutning sker en sex månaders anställning.

Målgruppen är ungdomar mellan 20-25 år som är folkbokförda i Norrköpings kommun och som med stor sannolikhet kommer att bli eller är aktuella för ekonomiskt bistånd. Under perioden finns ekonomiska medel till 24 anställningar. (*Beskrivning av ungdomstraineer AVN-2011.619*) Efter arbetsförmedlingens ändrade regler är målgruppen i dagsläget ungdomar mellan 21-26 år.

Syfte och mål

Syftet med uppföljningen är att undersöka om arbetsmarknadsåtgärden uppfyller de mål som har formulerats. Målet med ungdomstraineer är:

- att i så hög grad som möjligt erbjuda ungdomen en individanpassad arbetslivserfarenhet som leder vidare mot arbete, studier och egenförsörjning.
- 60 procent av deltagarna ska gå vidare till anställning eller studier och ha annan försörjning än ekonomiskt bistånd.
- Samtliga deltagare ska ha fått referenser från arbetsgivare eller arbetskonsulent via Norrköpings kommun.

(*Beskrivning av ungdomstraineer AVN-2011.619*)

Metod och materialinsamling

En totalundersökning genomförs under oktober månad 2013 då samtliga 24 deltagare kontaktas via telefon. Intervjuerna är semistrukturerade för att ge flexibilitet, minimera missförstånd och ge möjlighet till följdfrågor vid behov. (*Bryman, 2001*)

De individer som inte har varit kontaktbara via telefon eller där vissa kontaktuppgifter har saknats har sökts upp via brev där möjligheten till flera svarsmöjligheter har givits, dels att fylla i svaren via enkät och skicka tillbaka i frankerat kuvert, att ringa eller maila tillbaka sina svar.

Respondenterna har informerats om undersökningens syfte och att deras svar vid redovisning kommer att avpersonifieras och användas för det formulerade syftet i olika sammanhang. (*Vetenskapsrådet etiska principer*)

I ett sista skede har information om deltagarna plockats fram från arbetsmarknadskontorets verksamhetssystem. Information har inhämtats gällande bakgrundsvariablerna kön, familjeförhållande, ursprung och avstämning har gjorts för sysselsättning och ekonomisk situation.

Frågeställningarna som ställs till deltagarna är följande:

1. Gick du färdigt arbetsmarknadsinsatsen Ungdomstraineé?
  - 1a. Om inte, varför valde du att sluta?
2. Gick du någon utbildning eller kurs i samband med anställningen i Ungdomstraineé?
  - 2a. Om ja, vad gick du för utbildning och i vilken omfattning?
  - 2b. Om nej, varför gick du ingen utbildning?
  - 2c. Fick du någon information om att det fanns möjlighet att gå utbildning?
3. Vad har du för sysselsättning idag/Vad gör du idag
  - 3a. Vilken omfattning är sysselsättningen?
4. Har du någon form av inkomst efter Ungdomstraineé?
5. Fick du någon referens av arbetsgivaren?
6. Tycker du att perioden inom Ungdomstraineé har fört dig närmare egenförsörjning?

Resultat

Totalt har 19 respondenter svarat på frågorna via telefonintervju och en har svarat via enkät (83 procent svarsfrekvens). Information om resterande deltagares sysselsättning och ekonomiska situation har inhämtats från arbetskonsulenter och arbetsmarknadskontorets verksamhetssystem.

Deltagarna

24 ungdomar har deltagit i aktiviteten Ungdomstraineé 2012/2013. Det var 14 kvinnor och 10 män i åldrarna 22-25 år (födda mellan 1988-1991) Två personer avslutade tidigare än sex månader. Orsakerna till detta var erbjudande om annan anställning och ryggproblem.

Bakgrundsvariabler gällande familjesituation och ursprung:

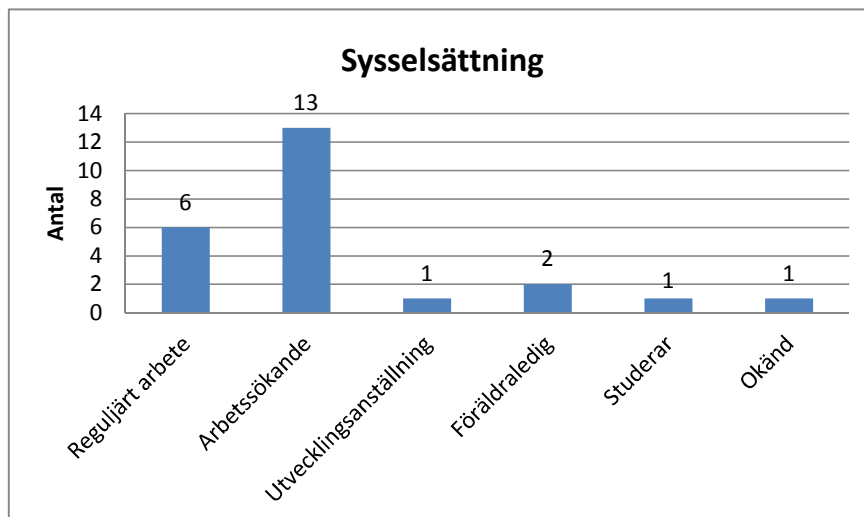
- 11 personer har barn
- 22 personer är ensamstående och två är gifta
- 10 deltagare har annat ursprung än svenskt.

Utbildning/kurs i samband med anställning

Två deltagare har uppgett att de gick utbildning/kurs i samband med anställning. Aktuell kurs rörde sig om körkortsutbildning som ej avslutades och den andra Komvuxstudier på kvartsfart. Alla respondenter utom en svarade att de ville arbeta i stället för att studera och att valet att studera hade varit frivilligt.

Samtliga respondenter som intervjuades fick följdfrågan om de har fått information om möjligheten till studier. Samtliga svarade att de fått denna information varav två tyckte att den var bristfällig.

Deltagarnas sysselsättning efter avslutad aktivitet

Efter avslutad insats har 6 personer (25 procent) reguljär anställning i butik, verkstad eller som personliga assistenter. Anställningarna finns både inom den privata och offentliga sektorn. Samtliga anställningar är timmanställningar och över sommaren har samtliga arbetat heltid. Nu till hösten meddelar tre personer att de är osäkra på framtiden då antalet arbetade timmar minskar eller har upphört helt under en tid.

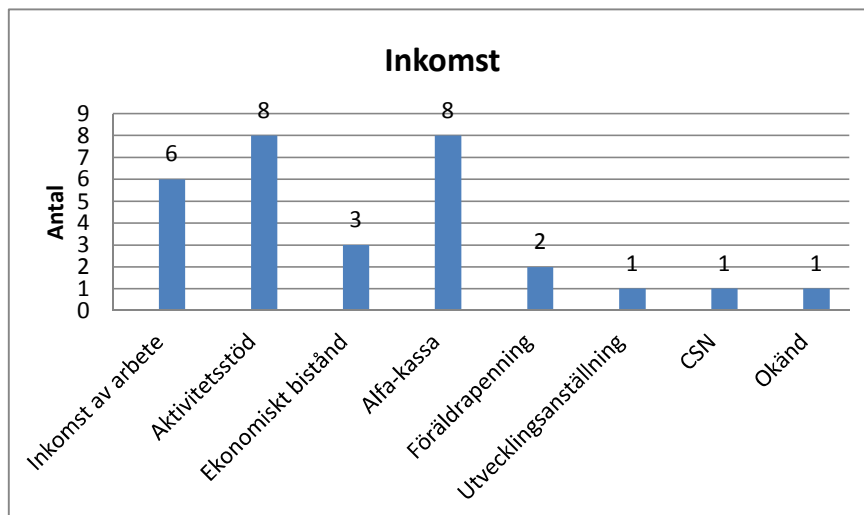
13 personer (54 procent) är arbetsökande. Samtliga är inskrivna på arbetsförmedlingen men får i olika grad hjälp att söka arbete.

Studier på Komvux bedrivs av en person på heltid.

Utvecklingsanställningen är precis påbörjad och löper under ett år och två föräldraledigheter är precis påbörjade.

Resultatet visar att 29 procent av deltagarna har gått vidare till någon form av arbete eller studier.

Deltagarnas inkomst efter avslutad aktivitet

Efter avslutad insats har 7 personer (23 procent) inkomst av arbete, varav 1 är anställd med utvecklingsanställning. 8 personer (27 procent) har aktivitetsstöd. 8 personer (27 procent) har ersättning från ALFA-kassa. 2 personer (7 procent) har föräldrapenning och 1 person (3 procent) har studiemedel.

Fyra deltagare har mer än en form av inkomst vilket gör att det totala antalet inkomster blir fler än antalet deltagare.

22 personer som har deltagit i Ungdomstraineer var aktuella på ekonomiskt bistånd innan aktiviteten började och två personer var inte aktuella. Efter genomförd aktivitet får i dagsläget 3 personer (10 procent) av deltagarna ekonomiskt bistånd i form av utfyllnad.

Det finns två återkravsärenden öppna hos deltagarna och flera har fått avslag på inkomna ansökningar efter avslutad aktivitet.

Resultatet visar att 87 procent av deltagarna har annan försörjning än ekonomiskt bistånd.

Referens av arbetsgivare

Enligt beskrivning av ungdomstraine (AVN-2011.619) ska samtliga ungdomar ha fått referenser av arbetsgivaren vid avslutad aktivitet. Denna fråga har ställts till deltagarna vid intervjutillfället och 8 svarade att de hade fått det, 12 har inte fått det varav två uppger att de kommer att få intyg/referens av arbetsgivaren.

Deltagarnas synpunkter på om Ungdomstraine har fört dem närmare egenförsörjning och arbete

På frågan om aktiviteten har fört deltagarna närmare arbetsmarknaden och egenförsörjning tycker 12 personer det, 5 är osäkra och 2 tycker att det inte har gjort någon skillnad.

Några kommentarer som har inhämtats från deltagarna:

”Det tycker jag, så här mycket har jag aldrig jobbat. Just nu känns det lite tungt när jag inte får några timmar och det är tråkigt att gå tillbaka till ekonomiskt bistånd”

”Både ja och nej. Det känns mer som ett andrum från arbetssökandet”

”Ja det var bra, det är lättare att få jobb om man redan har ett”

”Ja, i början var det jobbigt men det har varit nyttigt för mig”

”Ja det har hjälp till jättemycket, speciellt i min bransch”

”Ja, absolut! men i vissa fall känner jag mig lurad till exempel när ALFA-kassan rekommenderades, det har bara varit strul”

”Nej det kan jag inte säga. Jag tyckte att det var jättekul att jobba men nu är jag tillbaka i samma sits”

”För mig gjorde det ingen skillnad. Jag skulle lika gärna kunna haft ekonomiskt bistånd med praktik. Om det hade varit ett år så skulle jag i alla fall ha haft rätt till full ALFA-kassa”

”Min bästa tid, både lektion och jobb”

”Ja lite, det var en bra erfarenhet”

”Det var bra men för kort tid, nu måste jag leva på de pengar jag har lyckats spara ihop”

”Nej det har det inte”

”Jag skulle inte ha något jobb i dag om det inte var för Ungdomstraine”

Diskussion

Det är i dagsläget oklart hur många som kan komma att bli aktuella på ekonomiskt bistånd igen inom snar framtid. I de fall som detta skulle kunna vara aktuellt rör det sig i allra största sannolikhet om utfyllnad av inkomst. Det är önskvärt att göra en mindre uppföljning om några månader för att kontrollera förekomst på ekonomiskt bistånd i verksamhetssystemet.

Det är många som har lämnat ekonomiskt bistånd för annan inkomst men situationen för deltagarna är ändå svår då de fortfarande i stor utsträckning är arbetssökande och de som har arbete i stor utsträckning har osäkra anställningar.

Klart är att Ungdomstraineer har en motiverande effekt på deltagarnas attityd och inställning till arbete och sysselsättning.

Eventuellt bör det vara obligatoriskt att läsa upp betyg eller gå någon form av kurs i samband med anställning. Det bör fokuseras mer på att motivera till studier.

Vid intervjutillfället framkom att mindre än hälften av deltagarna har fått referens från arbetsgivaren. Samtliga deltagare som inte hade fått det uppmanades att ta kontakt med arbetsgivaren. Här har arbetskonsulenterna en viktig roll att uppmana och motivera deltagarna.

Källor:

Bryman, A. (2001) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Colliander, B. (2011) *Beskrivning av ungdomstraineer AVN-2011.619*

Vetenskapsrådet. (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Elanders Gotab